

CO POTŘEBUJÍ DĚTI, KTERÉ DOMA ZAŽÍVAJÍ NÁSILÍ

Petra Wünschová

Zakladatelka a ředitelka

Centrum

www.detstvibeznasili.cz

VIDEOSPOT:

<https://www.youtube.com/watch?v=-Qldy0PXQNI&t=1s>

DĚTI - NEVIDITELNÉ OBĚTI NÁSILÍ V RODINĚ

ACE studie v českém prostředí

- **18 %** fyzické týrání
- **9,7 %** sex.zneužití
- **37,2 %** zanedbávání
- **22,1 %** domácí násilí v roli svědka

Velemínský, Rost, Samková, Samek & Sethi, 2017
Hašto, Kaščáková, Bednaříková & Dobrotková, 2019

Porovnání s oficiálními statistikami MPSV
cca **50 x nižší zachycení** ohrožených dětí ve
statistikách, **než je zjištěná prevalence**
(Nadace Sirius, Petrenko, 2021)

TROCHA SMUTNÉ STATISTIKY ...

Za posledních 9 let
v důsledku násilí v rodině

- **48** dětí zemřelo
- **900** dětí mělo **trvalé zdravotní následky**
- přes **18 tisíc** dětí potřebovalo **péči psychologa**

(Statistika MPSV, Iniciativa DBN)

KDYŽ SE PŘÍPAD ŘEŠÍ ...

➔ Pro dítě **není zajištěno bezpečí faktické, emoční ani systémové**
(Kvalitativní analýza , Centrum LOCIKA, 2021)

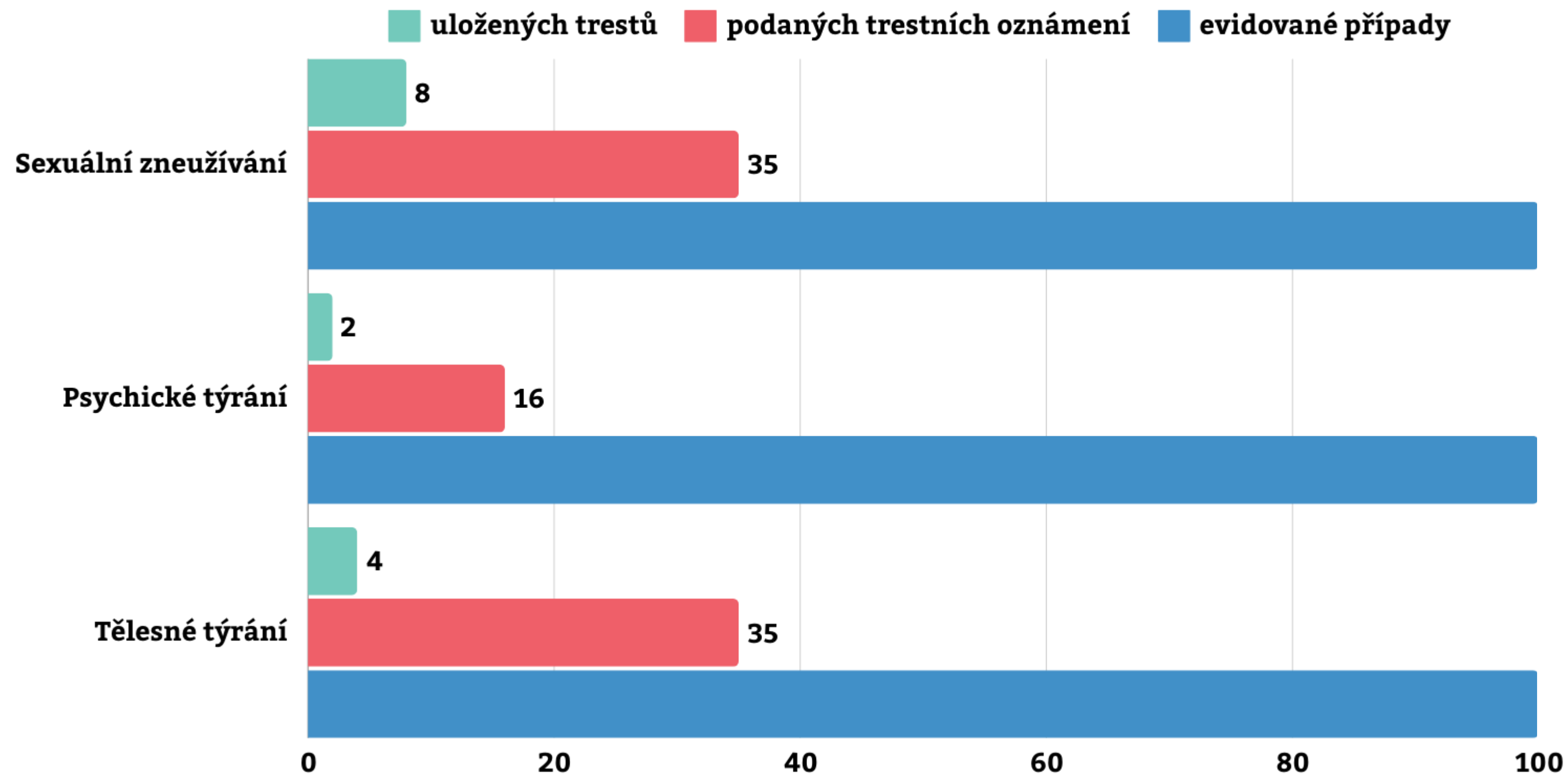
Jen v **5%** případů řešeného násilí je dítě vyhodnocené OSPOD jako ohrožené podle § 6, zákona č. 359/1999, Sb

➔ Při řešení případu dítě mluví s **29 různými lidmi na 15 místech**
(Kvalitativní analýza , Centrum LOCIKA, 2022)

➔ **1-6 let trvá než se dítě od okamžiku zveřejnění násilí v rodině dostane k odborné pomoci**
(Analýza dokumentace Centra LOCIKA, VÚPSV, v.v.i. 2019)

JAK TO ČASTO DOPADNE ...

Znásilnil šest malých chlapců během tří let. Žil řádně, byl to exces, vysvětlil soud velice mírný trest

Novinky.cz

„Tak si ho vem!“ Žena hodila dvouměsíční miminko po muži, týrání soud neprokázal

Deník.cz

Týral miminko, dostal podmínku. Blažek nyní řeší, zda státní zástupkyně neporušila zákon.

HN.cz

Mrazivý příběh: Týral svou ženu, zlámal miminku kosti. Dostal jen podmínku

TN.cz

Tyrana dvou dětí soudy odmítly poslat do vězení, nemělo by to efekt

iDNES.cz

Každý třetí rodič bije svoje děti, ukázal průzkum. Nejvíce trestají mladší rodiče.

iDNES.cz

Bezbranné je dítě jen do 5 let? Nová definice znásilnění budí kritiku

seznamzpravy.cz

Dítě přivedli až na práh smrti, vyvázli s podmínkou

Novinky.cz

CO CHCEME?

- **aby děti nelitovaly, že si řekly o pomoc**
- **aby se zkrátil čas, než se děti dostanou k odborné pomoci** a ta odpovídala jejich potřebám a dále je nestigmatizovala, ale posilovala
- **aby odborníci necítili bezmoc a frustraci,** ale vzájemná spolupráce jim dávala smysl a byla efektivní
- **naplnění mezinárodních závazků ČR**

CO PRO TO DĚLÁME?

PRO ŠKOLY

- ➔ INFOGRAFIKY
- ➔ NEWSLETTER
- ➔ PODCAST: NEBUŽ NA TO SÁM
- ➔ VZDĚLÁVÁNÍ PRO ŠKOLY
- ➔ BUBNO!AČKA

PRO ŠKOLY

INFOGRAFIKY & DALŠÍ MATERIÁLY

- ✓ o vysvědčení a známkách
- ✓ o zvládání stresu
- ✓ o násilí v rodině
- ✓ o wellbeingu ve škole
- ✓ o sebepěči pro učitele
- ⊕ krizová komunikace

To nejdůležitější
posíláme školám
v newsletteru!

www.centrumlocika.cz/infografika-a-clanky

ŠKOLA - MÍSTO BEZPEČÍ A POMOCI

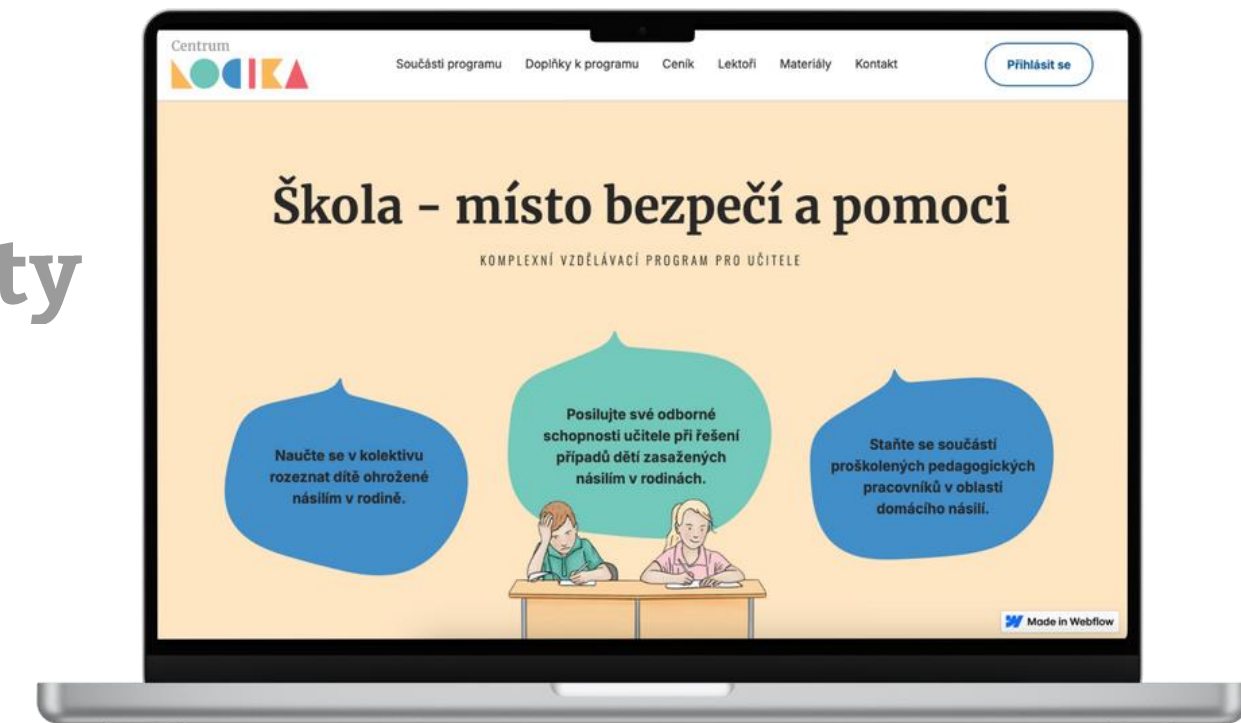
VZDĚLÁVÁNÍ PRO ŠKOLY

komplexní podpora školy k včasné identifikaci a koordinaci pomoci dětem ohroženým násilím v rodině

Realizováno
na 40 školách
po celé ČR.

- ✓ e-learning pro všechny pracovníky školy
- ✓ akreditované školení pro 16 pedagogů
- ✓ akreditované školení pro 2 školní specialisty

www.skolamistobezpeci.cz

ŠKOLA - MÍSTO BEZPEČÍ A POMOCI

ZPĚTNÁ VAZBA OD ŠKOL

Kurz mi přinesl mnoho odpovědí na hodně otázek a nabil mě chutí pro budoucí práci s dětmi.

pedagog, ZŠ Kladno

Paní lektorka byla velice příjemná, její podání pro mne bylo super, skvělé případy z praxe.

školní psychologka, ZŠ Praha 6

Děkuji za otevírání tématu a za ukázkou toho, že agresivní chování není vždy o nevychovanosti a provokaci.

asistentka pedagoga, ZŠ Beroun

www.skolamistobezpeci.cz

19. 11. 2024

BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA

TICHO DĚTI PŘED NÁSILÍM NEOCHRÁNÍ!

ZJISTĚTE VÍCE NA WEBU >
DETSTVIBEZNASILI.CZ/BUBNOVACKA

Centrum
LOCIKA

19. 11. 2024

BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA

TICHO DĚTI PŘED NÁSILÍM NEOCHRÁNÍ!

ZJISTĚTE VÍCE NA WEBU >
DETSTVIBEZNASILI.CZ/BUBNOVACKA

Centrum
LOCIKA

19. 11. 2024

BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA

TICHO DĚTI PŘED NÁSILÍM NEOCHRÁNÍ!

ZJISTĚTE VÍCE NA WEBU >
DETSTVIBEZNASILI.CZ/BUBNOVACKA

Centrum
LOCIKA

19. 11. 2024

BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA
BUBNO!AČKA

TICHO DĚTI PŘED NÁSILÍM NEOCHRÁNÍ!

ZJISTĚTE VÍCE NA WEBU >
DETSTVIBEZNASILI.CZ/BUBNOVACKA

Centrum
LOCIKA

SESTŘIH Z LETOŠNÍHO ROČNÍKU

BUBNO! AČKA

2024

Centrum

DBN —

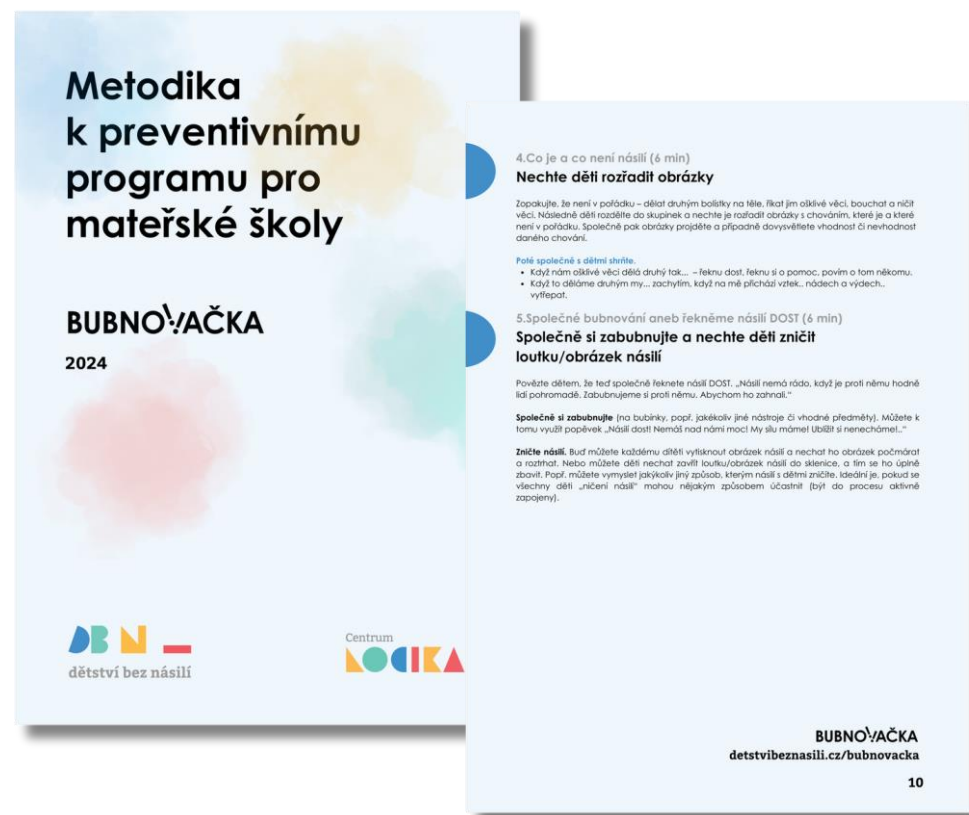
dětství bez násilí

VIDEOSPOT:

<https://www.youtube.com/watch?v=QKfq1nGMqRk&t=1s>

metodika

kniha

Když se dítě svěří...

ANEB JAK POSTUPOVAT, KDYŽ SE VÁM DÍTĚ PŘIJDE SVĚŘIT, ŽE ZAŽÍVÁ NÁSILÍ V BLÍZKÝCH VZTAZÍCH

CO BY MĚLO SITUACI PŘEDCHÁZET

- přečtěte si [Metodiku včasné identifikace a podpory ohroženého dítěte](#) a nastudujte [Kartu k identifikaci ohroženého dítěte](#).

PŘÍMO V DANÉ SITUACI

1. Postarejte se o sebe.

Proč a na co myslet? Při jednání s dítětem je důležité zachovat vnitřní klid a chladnou hlavu. Zkuste pomyslet na to, že pro dítě je situace mnohem těžší a emočně náročnější než pro vás.

Co udělat? Zastavte se. Nadechněte se a vydechněte. Dejte si chvíli, než začnete přemýšlet, jak postupovat dál. Můžete otevřít okno nebo dojít pro vodu.

2. Zajistěte, aby se dítě cítilo bezpečně.

Proč a na co myslet? Rozhovor učitele s dítětem je klíčový v tom, že učitel je možná úplně prvním člověkem, kterému se dítě svěří s tím, co se doma děje. Proto, aby mohlo popsat svou situaci a co ho trápí, se musí cítit v bezpečí.

Co udělat? Pokud je to v danou chvíli možné, je vhodné, aby o rozhovoru s dítětem byl informován nadřízený (tzn. ředitel mateřské školy). Pro rozhovor vytvořte laskavé a bezpečné prostředí. Zajistěte soukromí a dostatek času.

Postup - co dělat, když se dítě svěří

BUBNO!AČKA

celonárodní
happening

celkem

156 tisíc

účastníků
(2024)

**Záštita
prezidenta
Petra Pavla**

2023, 2024

nově

**TÝDEN ZA
DĚTSTVÍ BEZ
NÁSILÍ**

více než
200
organizací,
institucí, firem

**Záštita
MŠMT**

2024

96 700
oslovených
pedagogů

skrz systém
Bakaláři

ze

**700
měst**

(2024)

více než

1200 škol

zapojených v
roce 2024

více než

170 tisíc dětí

za 4 roky prošlo
preventivním
programem

8 600

stažení
preventivního
programu
pro ZŠ a MŠ

ODBORNÉ PORADENSTVÍ

✓ pro rodiče a příbuzné

✓ pro odborníky

✓ i pro další

 OSOBNÍ KONZULTACE

 TELEFONICKÉ KONZULTACE

 E-MAILOVÉ PORADENSTVÍ

PORADENSTVÍ v Centru LOCIKA

je poskytováno...

...rodičům ve složité rodinné situaci spojené s násilím.

... příbuzným, kteří mají strach o děti svých blízkých ohrožené násilím v rodině.

...odborníkům pracujícím s dětmi, kteří chtějí konzultovat situace ohroženého dítěte.

...všem, kdo se osobně nebo zprostředkovaně setkali či setkávají s domácím násilím, kterému jsou přímo či nepřímo vystaveny děti.

FORMA PORADENSTVÍ

OSOBNÍ KONZULTACE

- nutné je předchozí objednání na tel. 601 500 196
- linka je v provozu PO - ČT 9-12 hod., mimo tyto hodiny se lze objednat e-mailem na poradna@centrumlocika.cz
- konzultace je zdarma a je anonymní, klient může využít až 3 konzultace

TELEFONICKÉ KONZULTACE

- možné využít v čase PO - ČT 9 - 12 hod. na tel. 601 500 196
- délka hovoru je max. 50 minut

E-MAILOVÉ PORADENSTVÍ

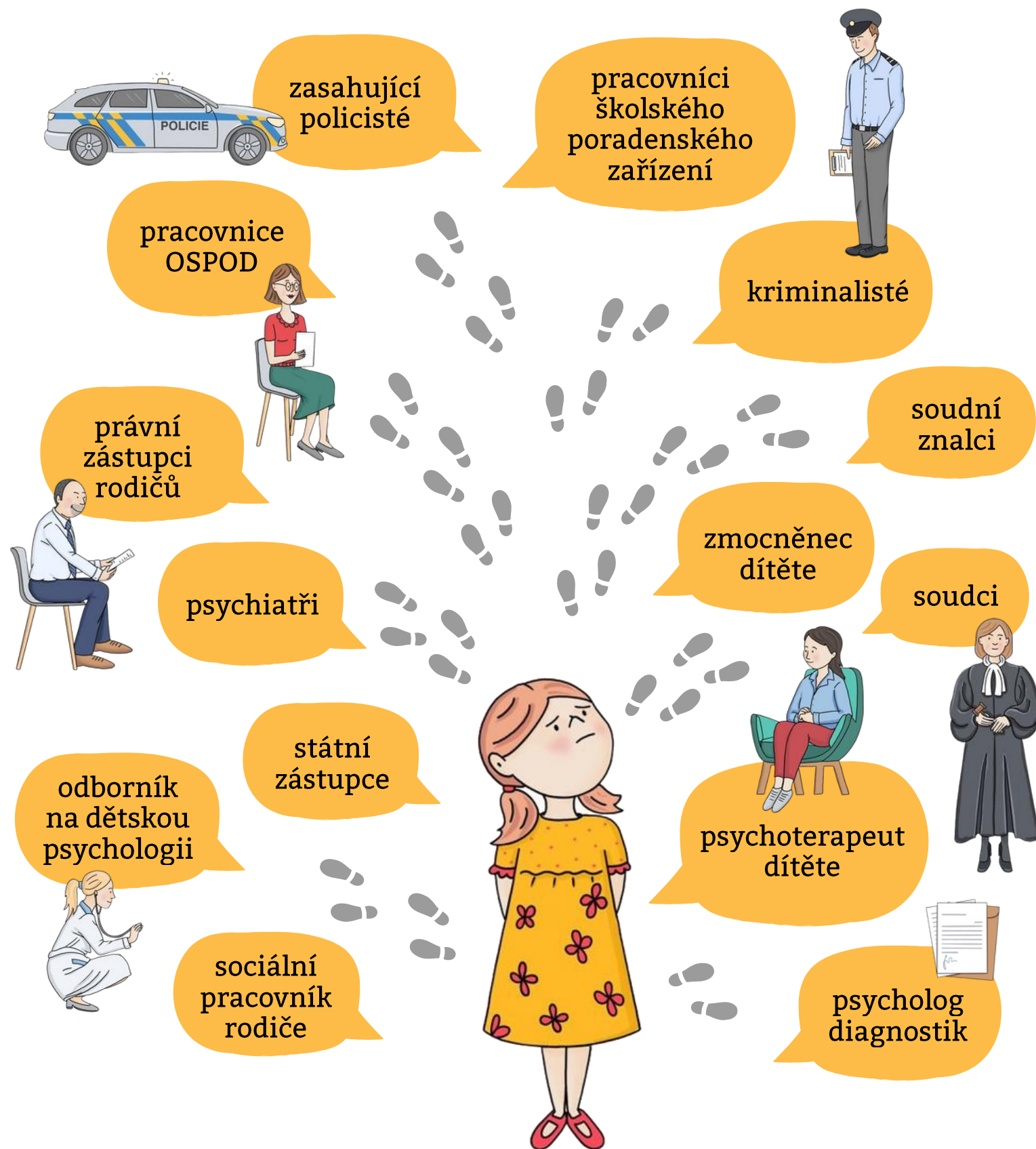
- poskytováno na adrese poradna@centrumlocika.cz
- určeno pro rodiče, příbuzné a odborníky (OSPOD, peda, skautské vedoucí, školní psychology apod.)
- odpovíme do pěti pracovních dnů

CHAT DĚTSTVÍ BEZ NÁSILÍ

Žádný problém není tak malý nebo tak velký, aby se o něm nedalo povídat.

ČÍM OHROŽENÉ DÍTĚ V SOUČASNÉ DOBĚ PROCHÁZÍ?

JAK VYPADÁ POMOC DÍTĚTI V DACU

Dětské
advokační
centrum

POMOC PRO DĚTI ZAŽÍVAJÍCÍ NÁSILÍ V RODINĚ POD JEDNOU STŘECHOU

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA

MULTIOBOROVÁ
MEZIRESORTNÍ
SPOLUPRÁCE,
BEZPEČÍ,
NEJLEPŠÍ
ZÁJEM DÍTĚTE

PORADENSTVÍ A TERAPIE

KRIZOVÁ
INTERVENCE,
PORADENSTVÍ
PRO RODIČE,
TERAPIE
ZAMĚŘENÁ
NA TRAUMA

TRESTNÍ ŘÍZENÍ

PROVÁZENÍ
DÍTĚTE,
OCHRANA
PŘED
SEKUNDÁRNÍ
VIKTIMIZACÍ

MENTÁLNÍ ZDRAVÍ

psychiatrické
a klinicko-
psychologické
vyšetření
expertní
posouzení

JAK VYPADÁ POMOC DÍTĚTI V DACU

SPOLEČNÝ PROVOZNÍ A ORGANIZAČNÍ RÁMEC

POSTUPY,
KTERÉ BRÁNÍ RETRAUMATIZACI

ZAJIŠŤUJE
VALIDNÍ SVĚDECTVÍ PRO SOUDY

CTÍ PRÁVA DÍTĚTE
NA OCHRANU, POMOC A JUSTICI

V Centru se pravidelně schází **proškolený multioborový tým**, který projednává individuální potřeby a vývoj v případě každého dítěte a rozhoduje o dalším postupu

www.centrumlocika.cz/dac

Dětské advokační centrum znamená **bezpečné a neutrální místo** určené pro komplexní a specializovanou pomoc dětským obětem domácího násilí.

Centrum

DĚTSKÉ ADVOKAČNÍ CENTRUM

pro děti, které zažily násilí v rodině

ÚVODNÍ VIDEO

VIDEOSPOT:

<https://www.youtube.com/watch?v=W8ZmM3990WY&t=3s>

CO POTŘEBUJÍ DĚTI SLYŠET

- že násilí není v pořádku
- že to není jeho vina
- že mne mrzí, že násilí doma zažívá
- že to pro něj může být velmi obtížné
- že mi na něm záleží a vážím si toho, že se mi svěřil,
- že není jediný a k násilí dochází v mnoha dalších rodinách
- že existují organizace, které umějí situace násilí v rodině řešit: pomáhají jak máámám, tátům, tak dětem
- že jsem tu pro něj a budu mu naslouchat
- že mu chci pomoci, aby bylo doma v bezpečí
- že není jeho úkolem situaci doma vyřešit, tu mají primárně řešit rodiče a pokud to neumějí, je třeba najít pomoc zvenku

CO POTŘEBUJÍ DĚTI SLYŠET

- informovat dítě o ohlašovací povinnosti a domluvit s ním další kroky
- sejmout případné pocity viny z toho, že se svěřilo a porušilo rodinné tajemství
- podpořit ho, že je naopak statečné a že díky tomu, že se svěřilo, je možné jeho rodičům i jemu samotnému pomoci

ČEHO SE VYVAROVAT

- **Bagatelizace a stereotypizace:**

„To se někdy stane, že se rodiče nepohodnou, ne?“

„To zas nebude tak strašný, ne?“

„To se mi ani nechce věřit, že by tvůj tatínek...
vždyť já ho znám ze školních schůzek, to je takový milý pán.“

- **Přehnané lítosti:**

„Chudáčku malý, to musí být strašné vyrůstat v takové rodině“

- **Nesnažit se zjišťovat přílišné detaily**

- **Otázky PROČ?**

- **Hodnocení chování rodičů a hraní si na laického psychologa**

„To se asi tatínek tak chová proto, že maminka...“

„A nezlobil jsi tátu moc?“

MÝTY O NÁSILÍ NA DĚTECH

- **O násilí se jedná pouze tehdy, je-li to fyzické násilí. Psychické násilí na děti nemůže mít špatný vliv.**
- Není tomu tak. Psychické násilí mezi rodiči může být pro dítě dokonce více devastující, nežli přítomnost fyzickému násilí (Jacobsen, 2017; Groves, 2002).
- **Pokud se násilí neodehrává přímo před dětmi, děti nemohou vědět, co se děje, a tím pádem je to nemůže ovlivňovat**
- Tímto rodiče mnohdy zlehčují dopady svého chování. Děti velmi intenzivně vnímají své okolí, reagují na změny v emocích druhých, na změnu atmosféry doma. Zároveň velmi často vnímají konflikty rodičů, i když se např. odehrávají v noci za zavřenými dveřmi ložnice. Navíc dokážou vytušit blížící se konflikt, což zvyšuje jejich ostražitost a připravenost k akci (zasáhnout, schovat se atp.).
- **Násilí v rodině se týká jen dětí ze sociálně slabých rodin.**
- Statistiky uvádějí, že násilím v rodině je ohrožena v ČR až třetina rodin. Násilí zasahuje všechny sociální vrstvy s jediným rozdílem: čím vzdělanější rodina, tím sofistikovanější formy násilí.

MÝTY O NÁSILÍ NA DĚTECH

- **Malé děti jsou vůči násilí imunní, protože mu ještě nemohou rozumět a nebudou si ho tudíž pamatovat.**
- Je pravda, že děti mladší 3 let nemají plně vyvinutou explicitní paměť a násilné situace si nejspíš nebudou pamatovat formou příběhu. Přesto z výzkumů vyplývá, že i kojenci reagují na konflikty stresem a změnou chování. Například pokud máma není v pohodě a zažívá silný stres vlivem násilí, bude nutně ve stresu i dítě. Opakované vystavování násilí v raném věku mění vývoj mozku dítěte (Perry, 1997; Siegel, 2014). Děti opakovaně vystavované traumatizujícím násilným situacím pak bývají
- **Rodič, který je násilný, nemůže mít své děti rád a nezaslouží si být jejich rodičem.**
- Mnoho rodičů, kteří se chovají násilně k druhému rodiči, má blízký vztah ke svým dětem a dokáže být dobrými rodiči. Vztah dítěte k násilnému rodiči však bývá vlivem násilí často narušen a může pomoci psychoterapie. Na druhou stranu je pravda i to, že někteří rodiče ve své rodičovské roli natolik selhávají, že jejich styk s dětmi je pro děti nebezpečný a trvale poškozující.

MÝTY O NÁSILÍ NA DĚTECH

✗ Násilí v rodině je ryze soukromá záležitost a je pouze na rodičích, aby situaci zvládli.

✓ Z naší zkušenosti je pro rodiče zkušenost s násilím tak devastující, že zejména u plně rozvinutého násilí je velmi obtížné násilí vlastními silami plně zastavit a vyrovnat se s jeho následky. Rodina tak obvykle potřebuje pomoc zvenku. Rodiče stojí mnohdy mnoho sil zvládnout vlastní emoce a reakce, děti bývají upozaděny. Říci si o pomoc je známkou osobní odvahy. Odborná pomoc je mnohdy nezbytná. Současně je nutné si uvědomit, že na některé činy se vztahuje ohlašovací a oznamovací povinnost.

✗ Každé dítě, které vyrůstá v rodině, kde probíhá násilí, je nenávratně poškozeno.

✓ Naštěstí tomu tak není. Existuje mnoho protektivních faktorů, které dítě před poškozením mohou ochránit. Obecně lze říci, že dítě zažívající násilí ve vztazích je navždy změněno, nikoliv nezbytně nutně navždy poškozeno. Velmi záleží na systému pomoci, které se mu dostane.

✗ Když zůstanu v násilném vztahu, zachovám rodinu, děti to ocení a náš partnerský vztah to posílí.

✓ Naopak často je možné v praxi pozorovat poškození vztahu k týrané osobě, která v očích dítěte často ztrácí autoritu a nedává potřebnou emoční podporu.

A nezapomínejte také na sebe
a buďte k sobě laskaví.

Abychom mohli být dětem oporou,
musíme se na prvním místě
postarat sami o sebe.

o sebeděči,
wellbeingu ...

Odkaz na infografiky:

www.centrumlocika.cz/

[infografika-a-clanky](http://www.centrumlocika.cz/infografika-a-clanky)

Centrum

PROSTOR PRO VAŠE DOTAZY

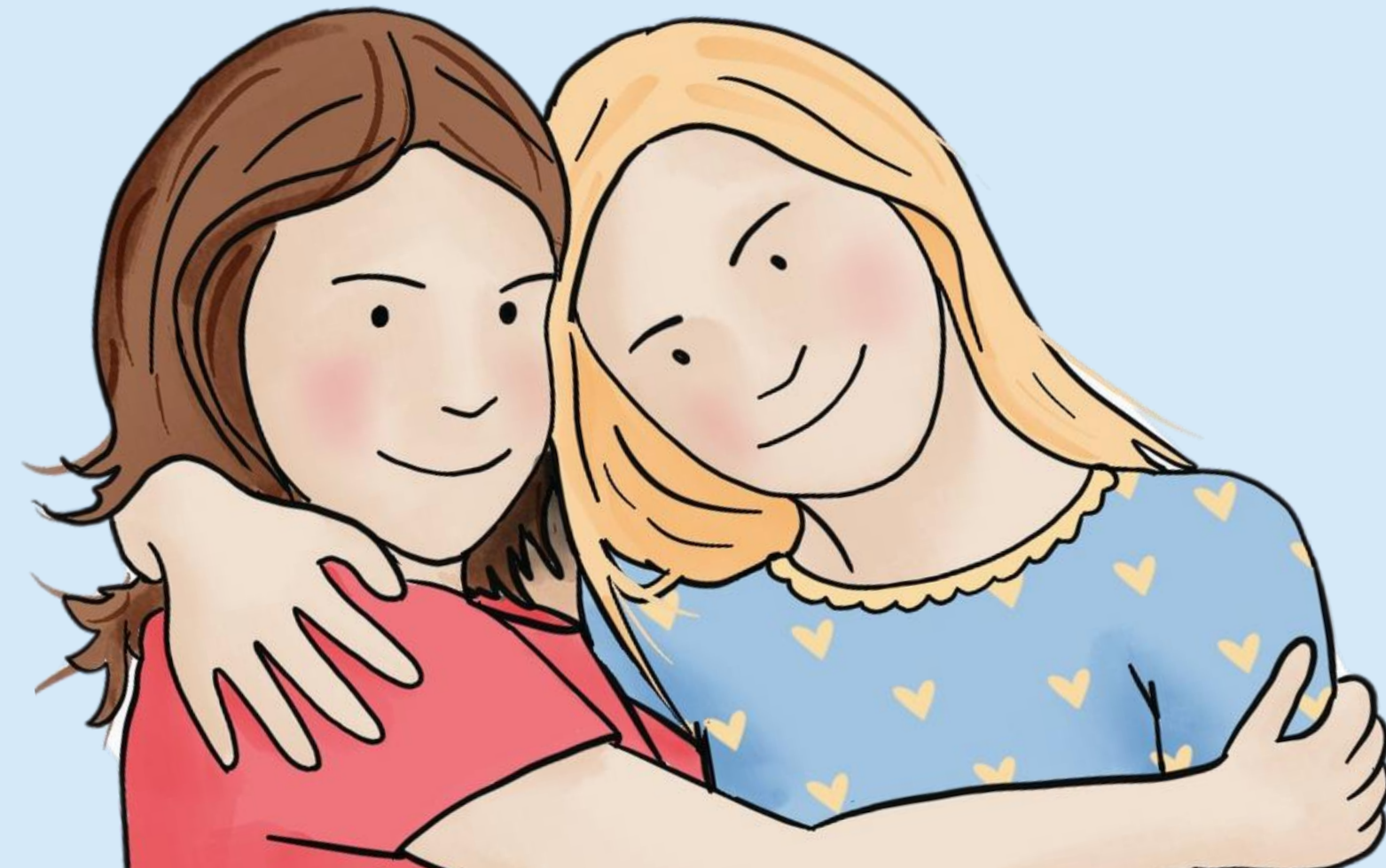
INICIATIVA DĚTSTVÍ BEZ NÁSILÍ

Naskenujte QR kód
a podepište výzvu!

detstvibeznasili.cz/memorandum

DĚKUJEME,
že vám osudy dětí
nejsou lhostejné!

Centrum

DĚKUJI

ZA POZORNOST!